

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

СУПЕРВІЗІЯ І КОУЧИНГ В ОСВІТІ

спеціальність	015 Професійна освіта (агровиробництво, сільськогосподарської продукції та харчові технології)	переробка продукції та	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	015 Професійна освіта (агровиробництво, сільськогосподарської продукції та харчові технології)	переробка продукції та	факультет	Менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)		кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Пономарьова Марина Сергіївна

Вища освіта – спеціальності: менеджмент; підприємництво, торгівля та біржова діяльність; садівництво та виноградарство; управління закладів освіти; освітні та педагогічні науки.

Науковий ступень - кандидат економічних наук 08.00.04 – економіка та управління підприємствами, (за видами економічної діяльності)

Вчене звання - доцент кафедри менеджменту

Досвід роботи – більше 17 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка 76 фахових наукових статей та більше 71 тез та матеріалів конференцій;
- співавтор 2 навчальних посібників та 9 колективних монографій;
- авторка більше 30 методичних рекомендацій;
- досвід роботи у складі редакційної колегії фахового видання. Відповідальний секретар Вісника ХНАУ. Серія «Економічні науки»; Journal of management, economics and technology.
- досвід роботи у складі: методичної комісії факультету, конкурсних комісій (наукових студентських робіт): Професійна освіта; Підприємництво; Економіка сільського господарства та АПК; Маркетинг; Управління проектами тощо;
- досвід роботи у складі редакційної колегії з проведення Міжнародних науково-практичних конференцій;
- Член Всеукраїнської громадської організації «Українська асоціація економістів-міжнародників; Громадська спілка «Українська асоціація освіти дорослих.

телефон

0667618843
0974170902

електронна пошта

univerms@ukr.net

дистанційна
підтримка

Moodle

Загальна інформація про освітню компоненту (СУПЕРВІЗІЯ І КОУЧИНГ В ОСВІТІ)

Мета	сприяння формуванню здатності здобувачів розв'язувати складні професійні задачі забезпечення якості навчання і викладання, підтримки, психолого-педагогічного і науково-методичного супроводу учасників освітнього процесу, їхнього особистісного і професійного розвитку; професійний розвиток супервізора і професійних спільнот; коучингові технології в освіті; принципи, структура та етапи педагогічного коучингу.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота, імітаційний проект
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	Типологія емоційної компетентності. сприяти формуванню здатності здобувачів вищої освіти розв'язувати складні професійні задачі забезпечення якості навчання і викладання, підтримки, психолого-педагогічного і науково-методичного супроводу учасників освітнього процесу, їхнього особистісного і професійного розвитку.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин-практичні; модульний контроль ;підсумковий контроль – залік
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права,</p> <p>ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області.</p> <p>ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення</p> <p>ЗК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем</p> <p>СК 12. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.</p> <p>СК 14. Здатність керувати навчальними/розвивальними проектами.</p> <p>СК 15. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.</p> <p>СК 18. Здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі/сфери відповідно до спеціалізації.</p>	Програмні результати навчання	<p>РН 3. Ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно свої думки та аргументи до фахівців та широкого загалу, вести професійну дискусію.</p> <p>РН 4. Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень й упровадження сучасних систем менеджменту у професійній діяльності відповідно до спеціалізації в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p>
--------------------	---	--------------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (СУПЕРВІЗІЯ І КОУЧИНГ В ОСВІТІ)

Модуль 1.

№	Тема	практичне заняття	Тема	Тематика
Лекція 1.	Супервізія як демократична складова управління Новою українською школою	ПЗ 1	Мета, завдання, напрями проведення супервізії. Ключові функції супервізора. Принципи та методи педагогічної супервізії. Супервізорські моделі (психодинамічна, баллінт-групова робота, гештальт-супервізія, поведінкова, роджеріанська, розвивальна, змішана, інтерактивна). Види, форми педагогічної супервізії	Самостійна робота
Лекція 2.	Організація та планування, проведення супервізії та звітність.	ПЗ 2	Етапи процесу супервізії (цикл роботи супервізора): планування, моніторинг, аналіз, застосування. Програма проведення супервізії. Особливості структурування супервізорської сесії. Наставницька бесіда як основний метод реалізації супервізії. Основні види наставницьких бесід. Навички активного слухання: парафраз, уточнення, зондування, надання поради, перевірка розуміння, заохочення до продукування та ухвалення альтернативного рішення. Інструменти покращення якості викладання (спостереження за практичною діяльністю педагога, надання ефективного зворотнього зв'язку, допомога в укладанні плану підвищення якості викладання). Вплив супервізора на результат супервізії. Проблемні аспекти супервізії. Особистість супервізора: основні ролі та професійні вимоги.	

Модуль 2

Лекція 3.	Професійний розвиток супервізора і педагогічних спільнот	ПЗ 3	Мотивування супервізорів до постійного особистісного і професійного розвитку (залучення до різних форм освіти, самоконтроль, критичне осмислення результатів професійної діяльності). Проектування програми професійно-особистісного зростання супервізора. Рівні професійного розвитку супервізора. Шляхи удосконалення та розвитку професійних компетентностей супервізора як організатора і виконавця завдань супервізії. Розвиток навичок системного аналізу діяльності педагогічних працівників, знаходження оптимальних шляхів для підтримки та психолого-	Самостійна робота
------------------	--	-------------	---	--------------------------

			<p>педагогічного і методичного супроводу їхнього професійного розвитку. Оцінка професійних компетентностей супервізора. Самооцінка в супервізії. Академічна доброчесність супервізора. Портфоліо супервізора.</p> <p>Алгоритм створення плану індивідуального професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників. Професійне вигорання педагога.</p> <p>Розвиток навичок управління стресом, здатності до відновлення.</p>		<p>практичною діяльністю педагога, надання ефективного зворотнього зв'язку, допомога в укладанні плану підвищення якості викладання).</p> <p>Вплив супервізора на результат супервізії.</p> <p>Проблемні аспекти супервізії.</p> <p>Супервізор як мотиватор професійного розвитку педагогічних працівників.</p> <p>Основні ролі супервізора (фасилітатор, лідер, консультант, тренер).</p> <p>Система особистісних цінностей і професійних здатностей супервізора: професійна компетентність і досвід; ставлення і риси характеру; навички спілкування; міжособистісні якості.</p> <p>Умови продуктивної та успішної взаємодії суб'єктів супервізорського процесу.</p> <p>Антидискримінаційна практика в супервізії.</p> <p>Нові ролі педагога: «психолог», «тренер», «фасилітатор», «едвайзер», «консультант», «коуч», «ментор», «наставник».</p> <p>Спільні риси і відмінні характеристики коуча і наставника, коуча і тьютора, коуча і тренера, коуча і психолога.</p> <p>Техніка «Бутиробити-мати».</p> <p>Техніка «Корабельна рада».</p> <p>Стратегія Уолта Діснея, Піраміда Роберта Ділста.</p> <p>Особистий щоденник.</p> <p>Комунікативні техніки в стилі коучингу.</p> <p>Техніки правильних питань.</p> <p>Помилки у постановці питань.</p> <p>Усвідомлення власного стилю впливу</p>
Лекція 4.	Підходи до визначення поняття «коучинг»: вітчизняний і зарубіжний науковий дискурс.	ПЗ-4	<p>Історія становлення і розвитку коучингу. Діяльність Міжнародної коучингової федерації (ISF). Види коучингу (за галуззю застосування, за інструментами, за кількістю учасників, за індивідуальною метою, за кооперативними завданнями, за формою). Види коучингу: Life Coaching (Лайф-коучинг), Business-coaching (Бізнес-коучинг), Executive coaching (Коучинг для керівників), Career coaching (Коучинг кар'єри), On-Job-Coaching (Коучинг на робочому місці), Коучинг спорту, Коучинг освіти, Сімейний коучинг, Коучинг особистої ефективності. Сфери застосування коучингу: адміністративний, бізнес-коучинг, життєвий коучинг, педагогічний коучинг.</p> <p>Особистість коуча. Ключові компетентності коуча. Професійні стандарти Міжнародної Федерації Коучингу: установлення довірливих відносин, коучингова присутність, активне слухання, постановка сильних питань, пряме спілкування, стимулювання усвідомленням, проєктування дій, планування та постановка цілей, управління прогресом та відповідальністю. Етичний кодекс коуча.</p>		
Модуль 3					
Лекція 5.	Принципи, структура та етапи педагогічного коучингу. Інструменти та техніки коучингу.	ПЗ 5	<p>Мета, завдання педагогічного коучингу. Базові принципи педагогічного коучингу. Функції педагогічного коучингу.</p> <p>Етапи коучингового процесу. Аналіз ситуації та збір необхідної інформації. Планування системи відповідальності. Реалізація плану з використанням різноманітних технік коучингу. Оцінка результативності.</p>		

			<p>Спосіб оцінки результативності педагогічного коучингу. Суб'єкти оцінки педагогічного коучингу. Визначення конкретних показників, змін, які повинні відбуватися в результаті коучингу. Відсторонений ефект. Напрями використання коучинг-інструментів. Базові інструменти коучингу: моделі GROW, SMAS, VALOR, SUCCESS, SCORE, «ПРАПДА», SMART. Техніка постановки «сильних питань». Техніка «Колесо життєвого балансу». Техніка «Дерево кореневої причини».</p>		<p>переконавання. Цінності та переконання. Діяльнісне засвоєння інструментів та технік коучингу, тренування навичок застосування у конкретних педагогічних ситуаціях.</p>
Лекція 6.	<p>Методика організації і проведення коучинг-сесії. Коучинг в управлінні інноваційним розвитком закладу освіти та педагогічного персоналу</p>	ПЗ-6	<p>Коучинг як окремий вид консультування педагогічних, науковопедагогічних працівників з метою підвищення якості освітнього процесу, досягнення поставлених цілей та вирішення завдань. Коучинг як компетенція керівника закладу освіти та певний тип лідерства, що зумовлює особистісний розвиток через взаємодію з командою. Коучинг як інструмент для оптимізації людського потенціалу та ефективної діяльності. Коучинг як вид індивідуальної підтримки педагогічних працівників, що ставлять своїм завданням професійне й особистісне зростання, а також підвищення персональної ефективності. Коучинг як технологія, що передбачає розвиток демократичного стилю керівництва, який базується певним чином на спеціально організованій техніці запитань, на основі співробітництва і налагодження зворотного зв'язку тощо Коучинг-сесія: структура, етапи реалізації. Таймінг коучинг-сесії, встановлення рапорту, рівні слухання клієнта, техніка «парафраз». Рекомендації для коуча при постановці запитань. Коучинг-позиція. Укладання контракту. Визначення мети. Екологічність мети. Рамка результату в коучингу. Використання досвіду. Планування діяльності.</p>		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Браун А., Боурн А. Супервізор у соціальній роботі: супервізія догляду в громаді, денних та стаціонарних установах. Київ: Університет. вид-во «Пульсари», 2013. 240 с.
2. Гоциридзе А. Ролі супервізора: Association of supervisors and consultants URL: <https://supervis.ru/content/2116437821-gociridzeroli-supervizora>.
3. Жуков А. С. Підготовка професійних супервізорів Association of supervisors and consultants. URL: <https://supervis.ru/content/2052175493-zhukov-podgotovka-professionalnyh-supervizorov>.
4. Лях В. В. Полімодальна супервізія Association of supervisors and consultants. URL: <https://supervis.ru/content/1297773-lyah-iv-polimodalnaya-superviziya-istoriya-stanovleniya>
5. Савчук О. М., Миргородська І. В. Стандарти супервізії в соціальній роботі: Наукові записки НАУКМА. Т. 136: Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. Київ, 2016. С. 67–71.
6. Ушакова І. В. Супервізія: навч. посіб. [для студентів вищ. навч. закл.]. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2011. 228 с.
7. Шендеровський К. С. Тактичний менеджмент соціальної служби: посіб. для керівників соц. служб. Київ: [б. в.], 2011. 222 с.
8. Астремська І. В. Прикладні методики та основи супервізії в соціальній роботі: навч. посіб. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 396 с.
9. Ушмарова В. В. Практика реалізації коуч-технології в процесі формування готовності вчителів початкових класів до роботи з обдарованими учнями / В. В. Ушмарова // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т ; [редкол.: Т. І. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. – Запоріжжя : КПУ, 2016. – Вип. 48 (101). – С. 241– 247.
10. Andersen, T. (1987). The reflecting team: Dialogue and meta-dialogue in clinical work. Family process, 26(4), 415–428.
11. Attardo, S., & Pickering, L. (2021). Pragmatics and its Applications to TESOL and SLA. John Wiley & Sons.

Методичне забезпечення

Конституція України; Закони України: «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про загальну середню освіту»; Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»; Типове положення про проведення супервізії впровадження Концепції «Нова українська школа»; Наказ МОН від 18.10.2019 року №1313 «Деякі питання організації та проведення супервізії»; Наказ МОН від 04.03.2020 року №346 «Про внесення змін до Програми проведення супервізії», Укази Президента України та інші законодавчі акти є правовою базою.

Нормативно-правове регулювання професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників (Постанова КМУ від 29.07.20 №672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників»; Наказ МОН України від 04.12.20 №1504 «Деякі питання професійного розвитку науково-педагогічних працівників»; Лист МОН України від 21.08.20 №1/9-466 «Про центри професійного розвитку педагогічних працівників»; Наказ МОН України від 23.04.21 №457 «Про затвердження типових програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників»).

Інформаційною базою для вивчення курсу стають: статистичні збірники, річні звіти, збірники наукових праць, законодавча база, підручники та інші літературні джерела.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА

БАЛИ

ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ

до 50

50% від усередненої оцінки за модулі

Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.